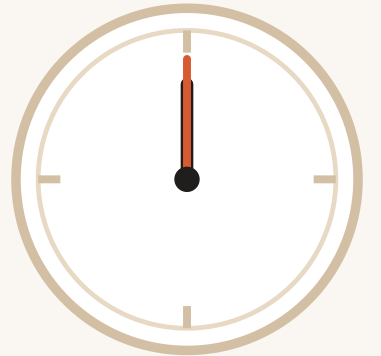

Jottem

Maak erfgoed *van* iedereen, *door* iedereen

Noorderheide · vrijdag 4 september 2026

Bob Coret · Gouda Tijdmachine

Vier tijdachines, dezelfde vraag

Amsterdam

RingA10, Amsterdam 750:
"de homepage van je huis"

Utrecht

OUD Utrecht, Van Zuilen,
geveltekens

Hilversum

vrijwilligers met een
grafisch atelier

Gouda

historische vereniging
deelt via Facebook

Jottem

één gezamenlijk platform,
gebouwd door IOTM

FACEBOOK-VOORBEELD

Plak hier je Facebook-screenshot

de Facebookgroep over vroeger

2 · HET PROBLEEM

"Daar is het na een week weg"

Iemand plaatst een oude foto. Binnen een uur staan er dertig reacties vol herinneringen.

Na een week zakt alles weg in de tijdlijn.

De foto en reacties staan op een server in Amerika. Niemand kan (en mag) er nog iets mee.

*Op Jottem hoort de opmerking bij de foto.
Voor altijd.*

Waarom het steeds misgaat

Eenrichtingsverkeer

Instellingen bepalen wat erfgoed is en hoe het wordt ontsloten.

Ontoegankelijk

Te veel technische en mentale drempels om mee te doen.

Gefragmenteerd

Iedereen deelt via Facebook, WhatsApp of eigen systemen. Erfgoed verdwijnt.

Niet duurzaam

Foto's en verhalen gaan verloren, want er is geen beheersbare plek.

3 · WAT IS JOTTEM

**Niet de collectie staat centraal,
maar de gemeenschap.**

Wat is een jottem?

Eén bijdrage, een foto, menukaart of document, **mét de verhalen erbij**: dat noemen we een jottem.

"Jottem!" is ook wat je zegt als iets gelukt is. Die dubbele betekenis is het merk in één woord.

Warm

Begrijpelijk

Open

Duurzaam

"Mijn vader begon dit restaurant. Ik herken de kok: dat is Wong Lee."

herinnering van een Gouwenaar

Zo werkt het

4 • WAT HET KAN • DELEN

dev.iotm.nl

pilotproject: Smaak van Gouda

AI helpt, de mens beslist

Titel, genre en trefwoorden staan na de upload alvast klaar. Staan er mensen op de foto? Dan vraagt Jottem om toestemming.

"Weet jij meer over deze jottem?"

Elke jottem nodigt uit om iets toe te voegen.

Tien manieren, stuk voor stuk ▼

*"Was jij hier weleens? Vertel je herinnering,
groot of klein."*

Het hart van het platform: verhalen bij het beeld.

"Zie je iets bijzonders op deze foto? Teken er een vak omheen en vertel wat het is."

Aanwijzen op de foto zelf, tot op de vierkante centimeter.

"Wat zie je op deze foto? Kies een woord uit de lijst, dan kan iedereen het terugvinden."

De lijst komt uit het Termennetwerk: nette termen, geen wildgroei.

"Weet jij dit niet? Stel je vraag, misschien weet een ander het wel."

Niet weten is ook een bijdrage.

"Ken je een krantenbericht of archiefstuk over deze plek? Plak de link erbij."

Zo groeit elke jottem vast aan de bronnen.

*"Weet je wanneer dit was? Vul het jaartal in,
ook een gok helpt."*

Een gok van tien mensen is samen best precies.

"Weet jij wat dit woord betekent? Leg het uit voor wie het niet meer kent."

Voor de woorden die aan het verdwijnen zijn.

"Waar stond de fotograaf? Zet een speld en draai het pijltje in de kijkrichting."

Dezelfde interactie als in de Gouda Tijdmachine.

"Heb je zelf een foto van hetzelfde, maar uit een andere tijd of vanuit een andere hoek? Voeg hem toe."

Zo ontstaan reeksen door de tijd heen.

Op elke bijdrage kun je reageren. Zo wordt het een gesprek.

Alles volgens het W3C Web Annotation-model, dus ook dit is open data.

Zo ziet dat eruit

Verhalen en aanvullingen (2)

Herinneringen en verhalen persoonlijke herinnering

Hier kocht ik als kind elke zaterdag een zakje friet, bij snackbar De Vuurtoren.

 Anna van der Upload heeft dit 12 dagen geleden geplaatst [reageer](#) [meld](#)

Mooi verhaal! De snackbar heette De Vuurtoren.

 Piet Platformbeheerder heeft dit 12 dagen geleden geplaatst [meld](#)

Aanwijzen op de foto [toon op de foto](#)

De oude gevelreclame van de snackbar

 Piet Platformbeheerder heeft dit 12 dagen geleden geplaatst [reageer](#) [meld](#)

verhalen en aanvullingen bij een jottem

En er ligt meer op de plank: transcripties, namenlijsten, gesproken verhalen, toen-en-nu, feitencontrole. Per project kies je welke verrijkingen aanstaan.

Eén platform, ieder een eigen plek

Jottem-platform

gedeelde techniek, beheer en open data

Streekarchief Midden-Holland

eigen logo en kleuren

project: Smaak van Gouda

pilot, live eind 2026

jouw organisatie?

eigen huisstijl over
de Jottem-basislaag

jouw tijdmaschine?

uitrol naar Amsterdam,
Utrecht en Hilversum: 2027

Jottem reist mee

social login

meedoen zonder drempel

delen

elke link vraagt om een bijdrage

embedden

widget op je eigen site

Gedeeld, bijv. op Facebook

DEV.IOTM.NL

Tijddetective Gouda – Was jij hier weleens? Vertel je herinnering, groot of klein.

De preview krijgt telkens een andere oproep om mee te doen.

Embed op je eigen site

[Weet je wanneer dit was? Vul het jaartal in, ook een gok helpt.](#)

Drie jottems, live vanaf het platform, in de kleur van de organisatie. Plakken als iframe of script; oEmbed doet het zelfs vanzelf.

Alles is open data

Elke jottem

duurzame link, ook als data:
dezelfde URL levert HTML,
JSON-LD of Turtle

IIIF

Image en Presentation, collecties, Change Discovery

W3C-webannotaties

alle verrijkingen, per jottem, project en organisatie

SPARQL en dumps

schema.org AP NDE, named graph per project

RSS-feeds

volg platform, organisatie of project

NDE Datasetregister

per project een dataset, landelijk vindbaar

5 · DE CRUX

Waar het echt om draait

moderatie

een organisatie moet risico nemen

duurzaamheid

De techniek is het probleem niet.

Moderatie is geen bijzaak

De keuze

De moderator van de organisatie beslist altijd zelf. AI geeft alleen een seintje en valt nooit iemand af.

Open vraag: dit kost een paar uur per week. Wie maakt die vrij, en wie houdt het vol?

De wachtrij van de moderator

Een organisatie moet risico durven nemen

Wat de organisatie op zich neemt

Auteursrecht, portretrecht en AVG: de organisatie staat voor wat er gepubliceerd wordt. De inzender tekent een toestemmingsverklaring, maar de organisatie beslist.

Het vangnet

Moderatie vóór publicatie, verwijderverzoeken binnen 30 dagen, en een juridisch kader in wording: DPIA, voorwaarden en een samenwerkingsovereenkomst.

Streekarchief Midden-Holland stapt als eerste in, met de pilot Smaak van Gouda.

Open vraag: welke organisatie bij jullie durft als eerste?

Duurzaamheid: eerlijk verhaal

De keuze

Alles op één gezamenlijke server: meeste mogelijkheden, laagste drempel, volledige regie. En ja: duurzaamheid is de zwakke plek van die keuze. Dat staat zo in het ontwerp.

Het antwoord

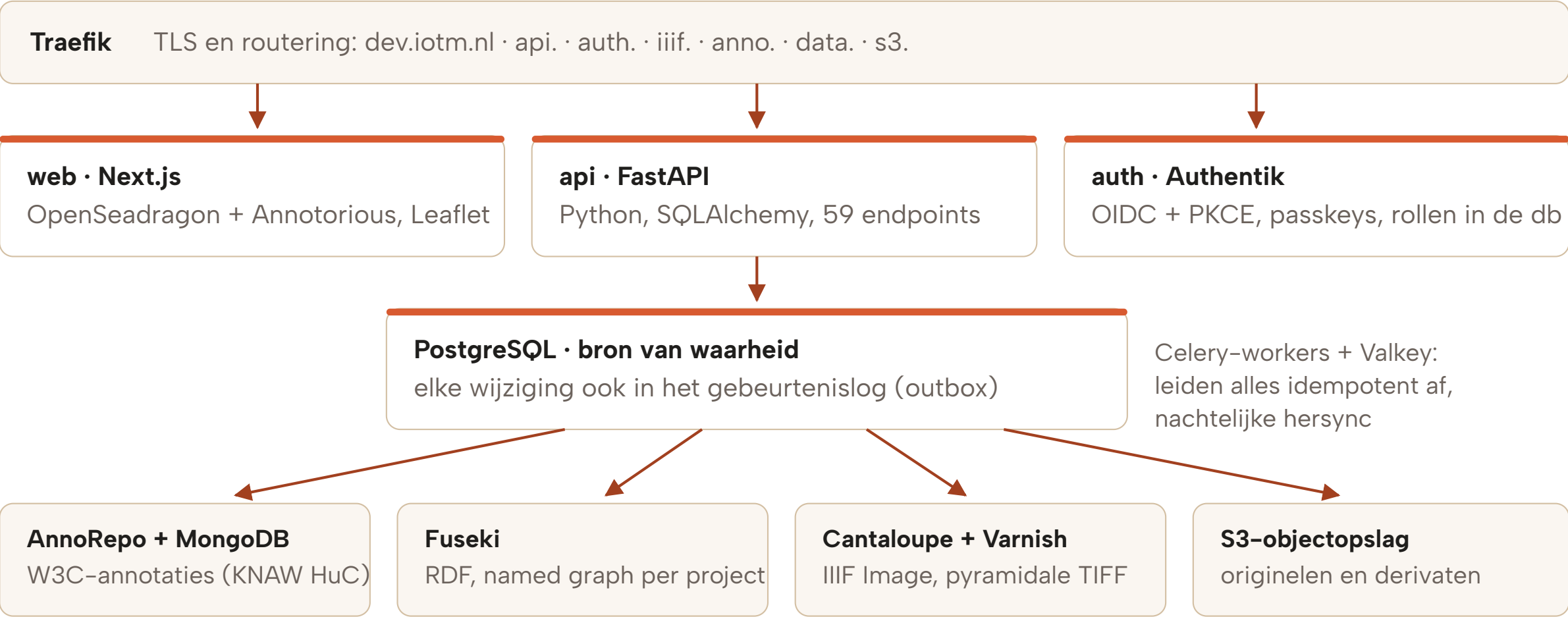
Een exit- en exportstrategie: nachtelijke back-ups op een andere plek, publieke datadumps, jaarlijkse hersteltest, export naar een e-depot (BagIt en RO-Crate), later doorzetten naar Wikimedia.

Het model

Organisaties betalen 100 euro per jaar voor hosting, onderhoud en doorontwikkeling van het gezamenlijke platform.

Open vraag: wie borgt het platform als de subsidie stopt?

Onder de motorkap

Plus eigen AI-diensten (Herkenbaar, Suggesties), Prometheus en Grafana: 33 containers in één docker-compose-stack.

De keuzes erachter

Open standaarden, overal

IIIF, W3C Web Annotation, schema.org AP NDE, OIDC, RSS. Geen eigen formaten, dus geen lock-in.

Outbox als spil

Eén gebeurtenislog is auditlog én werkvoorraad: mail, derivaten, annotaties en RDF worden er idempotent uit afgeleid.

Open source

Platform onder EUPL-1.2 op github.com/inside-out-time-machines; ontwerp en merkgids onder Creative Commons.

AI met de mens aan het stuur

Eigen diensten voor personendetectie en metadatasuggesties. Ze falen open: bij twijfel of storing beslist altijd de mens.

Kijk zelf rond

www.iotm.nl · wat en waarom

dev.iotm.nl · het platform in aanbouw

data.dev.iotm.nl · alle open data

design.iotm.nl · het volledige ontwerp

brand.iotm.nl · de merkgids

github.com/inside-out-time-machines · de broncode

Jottem is een initiatief van Inside Out Time Machines (IOTM), voortgekomen uit de tijdmachines van Amsterdam, Utrecht, Hilversum en Gouda.

Mede mogelijk gemaakt door de Subsidieregeling Uitvoeringsagenda Faro.